

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap januarius 19^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Uj esztendő napja. *(Folytatás.)*

Szinte tizen nyolcz nyarat töltének már e' kunyhócska boldog lakója, 's György még most is férjfi-korának teljes erejében vala. Mariának ajkain a' szépség rózsáji örömet látszattak mulatni, a' szerelem pillanatja most tündöklék szemeiből, 's a' boldogság vidám mosolygása most is mosolygott szép szája körül. János a' legöregbik fajok elvégezé tanuló éveit a' matrózok közt: egy esztendővel fiatalabb huga, 's két öcsjei a' szomszédságban szolgáltak, a' legkisebb fiú 's leányka pedig még az atyai házban lakott.

Házasságuk óta az uj esztendőnek minden első napját ama történet emlékére, mellyre mindketten örömmel emlékeztek; különösen innepelték, 's György e' napot mindenkor teljes gyönyörrel idvezlé. Éppen közelített ezen boldog nap, 's csak János hibázott a' házi kör boldogsága tökéletesítésére. Minerva hajója, mellyen akkor János is volt, az esztendő alkonyán hagyá-el Pétervárat, 's a' balti tengeren olly irtózatosszélvész lépé-meg, hogy a' legénység már szinte kétségbe esett szabadulásán, 's csak nagy nehezen érhetett egy svéd kikötőbe, hol ki kellett rakodniok, hogy a' hajót megigazgathassák. Egy ledőlt arbocz-fa ketté törte János jobb karját, 's idegen kéz által iratott szülőjinek, kik azonban aggódtak, vélvén, hogy talán a' dolog legroszabb része eltitkoltatott előttük. —

A' kunyhótól messze-látás terjedett az északi tengerre, 's amannak lakója a' széles víz színe felé gyakran hosszas vágyó tekintetet bocsátának Minervát remélvén láthatni; de ez csak nem érkezék, 's Maria, ki eddigi szorultságai-ban mosolyga, kinek ajkait se bú se terhek nem halaványították, most már kedves fijáért aggódva veszteni kezdé bátor-

ságát. Talán a' Kedves — így tünődött magában — nagyon beteg, vagy éppen meghalt; talán a' hajót újabb szélvész lépé-meg, 's mindenestől elsüllyedt. Ezen aggodalmak nyomák-el a' nyájas anya szívét, ki a' viszontagság minden vészeit álhatatosan tudta türni.

Következők már a' muló esztendő utolsó estvéje is. Mély hó esett, hangosan fujt délkeletről a' szél, erősen kanyargott a' hó, 's a' szél vad zivatarrá duzzadott. A' szülők két kis gyermekeikkel tüzhely előtt ültek, 's már örültek a' kisdedek, hogy más nap megláthatják testvéreiket, minthogy új esztendő napján valamennyin egybe szoktak gyűlni az atyai házban. „De János hibázik még“ szölla az anya mély sohajtással.

„Hát nem jó-el János engem megcsókolni, mint más-kor?“ kérdé a' kis Zsuzsanna.

„Igyunk egészségéért és szerencsés érkezésére — mond Tamás. Reméllem, hogy karja már meggyógyult, 's ha majd atyánk és anyáknak megszorította kezeiket; engem ismét feje fölé emelhet.“

Látván György, hogy ezen ártatlan csevegés Maria szemeiből könnyeket csalt-ki, így kezde beszélni: „Kedves Mariám, te több esztendeig tanácsadóm 's vigasztalóm valál; tőled tanultam bizni a' végzésben, és soha se csalódtam benne; tőled tanultam, hogy menyei atyánk irgalmára méltatlanokká tesszük magunkat, ha jóságán kételkedünk. Tanácsod és nyájas szereteted reám nézve soha se hibázó vigasztalás gyanánt szolgáltak, keservim kelyhét nem csak édesítették, hanem még becses itallá is változtatták. Mért csüggedsz-el most annyira? Tudom, János miatt aggódol; de gondold-meg, hogy a' hajó bátorságban állott a' svéd kikötőben, 's előbb nem bocsátá vitorláját a' sik tengerre, míg a' kievezésre alkalmatossá nem tétetett. Hiszen tudod, kedves Mariám, mikép intél engem mindenkor, hogy el ne felejtsem az Isten irgalmát, ki minden alkotmányát őrizni szokta.“

„'S ama zsoltárt, mellyet nekem tegnap olvasásra adtak, azon emberekről, kik hajóra mennek, és az Isten őket ismét szerencsésen háza hozza, ha imádkoznak — azt, tudom, bátyám nem felejté-el“ — mond Zsuzsanna.

„Hát azt az éneket, mellyet a' vizsgáloból tanulnom kellett: Istenem, milly boldog, ki neked szolgál; — elfelejtéd már édes anyám?“ kérdé Tamás.

„Tudom, hogy hibázom, felele Maria, 's hijában igyekeztem aggodalmimtól megszabadulni; de félek, hogy esztelen kíváratim azzal fognak büntetni, hogy ha Minerva ezen zivatarban partunkhoz közelit, majd akkor fog elveszni mindenestől.“

„Maria — mond György — kevés óra múlva vége lesz az esztendőnek, melly minket csak szerencsével vigasztalt volt; bizzunk tehát a' menyei végzésben, 's alázattal reméljük, hogy a' holnapi nap sugarai is újabb szerencsével fognak meglepni, de azt se feledjük, hogy életünk fonala is rövidül.“ Erre bibliát vett kezébe, 's ajtatosan éneklé a' 90-dik zsoltár 1. 2. 4. 9. és 12-ik versét; 's midőn a' következő olvasá, berekeszté ajtatosságát méltatlansága elismerésével, minden vett áldások megköszönetével, bocsánat-kéréssel, 's az eddigi védelem további folyamatjáért buzgó könyörgéssel.

Imádság után valamennyin lefeküdtek, de a' szélvész visitása Maria szemeiből elűzték az álmot; György is ébren volt; 's jó sokáig tartott, míg lelkök felejtő csendbe temetkezék. Nap költével csendesedett a' vihar, de az ég homályos és komor volt, a' hófúvatok annyira feltorlódtak a' kunyhó előtt, hogy Györgynek utat kellett kihányni a' hó-rakásból. Fölöstökhöz ülven amaz örvendetes reménységgel, hogy majd meglátják gyermekeiket az ebédnél, mellynek készítéséhez, míg György a' faluba ment, Maria szaporán látott volt. Azonban férje heves indulattal jöve vissza, melly, midőn azt titkolni akarná, még inkább szembe tűnő 's nyugtalanító leve.

„Mi bajod? — kérdé Maria. — Bizonyyal valami különösnek kellett történni.“

„Semmi, kedves Mariám, csak néhány órára kell eltávoznom sógorom némelly dolgai végzésére, mellyek halasztást nem engednek. Sajnálom, hogy itthon nem lehetek, mire gyermekim megérkeznek.“

„Micsoda dolgok azok, 's hova? György te most el nem mehatsz tőlünk. Ha olly sietősek ama foglalatosságok, úgy menjen ő maga utánok.“

„Maria, nekem valóban mennem kell, 's ő is velem jön.“

„De hova?“

„Nem messze — viszonzá György — nem sokára ismét megjövünk.“

Látván Maria, hogy férjének ajkai remegtek, 's keze reszketett, midőn azt megfogá: „Kedves Györgyöm — szólla — ebben titok lappang. Rá akarsz szedni, bizonyosan Minerva miatt. Mi dolog, mondj igazat?!“

„No igen, tengeröbölben van már a' hajó, 's Jánossal akarnék találkozni, ha majd a' szárazra jő-ki.“

Hallá t. i. György a' faluban, hogy Minerva a' fekete szirthez ütődött, 's a' legénység kettőn kívül elveszett. „De ne nyugtalankodj — folytatá György — ha talán a' köznép némelly híreket hozna: mert tudod, hogy mindig nagyitva szokott beszélni. — Anna, te ma nem fogsz kimenni, ugy-e?“

„Ó nem — felele a' huga — hanem tégedet ohajtva fogunk várni.“

„No no, én olly hamar vissza jövök, mint csak lehetséges leszen. Legyetek jó kedvűek.“ — Ezen szavakkal megölelván Mariát, egy könnyet hullatott arczára, 's kirohant.

A' magokra maradott Maria 's Anna egymást nyugtalaníták. Eszökbe jutott Györgynek intése, hogy fülökbe hírek jöhetnének, 's elhittették magokkal, hogy nekik igazat nem mondott. Az öböl két órányi szélességű volt, 's a' fekete szirtek éppen által ellenben állottak mintegy másfél órai távulságra. Maria a' rossz idő ellenére is azonnal az öböl felé akart indulni, de Anna reá vette, hogy otthon várja-be gyermekeit, minthogy dühös hózivatar volt. Dél-tájban megérkeztek a' gyermekek, de azonnal az öböl felé siettek, hogy atyjok és bátyjokkal találkozzanak. Midőn a' falun mennének, szem közt találkoztak ama szerencsétlenséget jövendőlő asszonyok egyikével, kik örömet találnak rajta, ha rossz híreket terjeszthetnek. „Ó gyermekim — monda — ezek rossz hírek! Szomorú új esztendő ez anyátokra, szegény asszonyra nézve! Éppen hozzá sietek. Mért hagytátok őt magára? De talán holt testét mentek látni?“

Minerva, a' fecsegő vén bizonyítása szerint, a' fekete szirten hajótörést szevede, 's minden, mi a' párkányzaton volt, elveszett. A' megszorodott gyermekek kérték az öreg asszonyt, ne menne anyjokhoz, míg vissza nem térnének, és sebesen léptettek előre. Midőn azon helyre jöttek, hola' szerencsétlenségnek történnie kellett, nyomát se látták a' széjjel tört hajónak, noha a' part két oldalát szinte egy órányira megjártak, 's más felé vevén utjokat kissé könnyebb

szívvel siettek az öböl felé. Az alatt Maria fájdalmas órákkal küszködék. Valamelly kész szolgálatú hirhordóné részvételi bizonyításának ürügye (Vorwand) alatt közlé vele a' szomorú hirt, 's több órák teltek-el, míg azt egy másik szives látogatóné megczáfolta. Szívét a' leggyötrelmesb szorongattatás kinzotta; nem tudta, mit reméljen, mitől rettegjen, 's mély szomorúságba merült. Senki se nyult az asztalon levő uj esztendei ebédhez, valamennyin csak egymásra tekintvén az ellenséges elemek (elementum) zsibaját hallgatták.

Beköszöntött az éj, 's Maria aggodását férje 's gyermekei miatt érzett gyöttrődései még inkább nevelék. Ropogott a' kunyhó födele; megrázódott az ajtó, 's a' hó egész az ablakig tornyosodott. A' szél irtóztatón üvöltött a' kert körül álló fák csucsain, 's erős törzsökeik annak dühe alatt nyögni látszattak. Szünet közben, míg a' zivatar üvöltése elállott, a' házi kutyák ugatása hallatszott, 's minden fül valami hangot kívánt volna érteni, melly a' kedves haza térőket jelentené; majd kiki tekintgetve hallgatódzott, de egyebet nem láttak se hallottak, mint a' zivatar süvöltését 's a' hófuvatokat.

Végre a' ház ajtaján erősen kopogtattak. Felugráltak mindnyájan. „Ez nem atyátok“ mond Maria elcsüggedt hangon, 's minekelőtte valamellyik neki bátorodott volna a' kimenésre, belép egy idegen ur, 's nemes illendőséggel közelitett. Termete magos, izmos volt, melljét 's hajait fagyos hó fődte, felső ruhája külföldi szabást mutatott, 's arczának alsó részére selyem kendő volt kötve. Mély hangú, ékes és nyájas szóval monda: „Én idegen vagyok, eltévedtem; nem adnátok-e házatokban védhelyet ez irgalmatlan zivatar multáig?“

Maria és Anna az idegenre, azután egymásra néztek, 's végre a' házi asszony imigy felelt: „Mi ugyan nem vagyunk olly helyzetben, hogy vendégnek szállást adhassunk, de ilyen éjszaka ellenségem ebét se taszítván ki ajtómon. Szivesen látjuk az urat mindenre, mi együgyű kunyhónkból kitelhet; tessék tehát leülni. *(Végzet következik.)*

N É P I S M E R T E T É S.

Kakasviadal. (Népszokás.)

Cseh, és Morva ország több lakosai egész a' 14-ik század-ig külföldön tanyáztak életmódjuk különös vala; lakházaikban tulajdonkakatenyéztést üzték. A' kakast t. i. szesz és kábitó edelvel nem csak szokatlan nagyságra és erőre hozták, hanem azon tartás által a' természettől is veszekedésre hajló mérges és kötekedő tulajdonságait még jobban ingerelték. — A' kakasok lábaira különös védőszerek, nevezetesen tövises sarkantyúk köttettek, mellyeket annyira tudtak magoknak védelmére használni, hogy felvigyázókat a' deszkához történt sebes ütessel, vagy más lármával csendre inték, vagy a' viaskodók közül egyiknek halálát jelenték. — A' legrégibb időkről szőlő hajói jegyzékek bizonyítják illetően viaskodó kakasoknak az Elba folyón nagy mennyiségben történt elküldését, sőt azokkal a' Tótok a' világ minden részeiben kóborolván falukon és kisebb városokon élelmöket keresték. Később ezen multság Angliába is elhatott, holott mai napig is nem csekély fogadások mellett nagy kedvvel üzetik leginkább a' ravasszágról és fortélyos küzdésről ismeretes kakasokra nézve. Cseh ország némely vidékein bucsúk alkalmával az úgy nevezett kakas-ütő (Hahnenschlag) játék mai napig divatoz; közönségesen az utolsó bucsú napja kakasütővel innepeltetik. A' játék ekkép történik: t. i. a' falu legényei ösveseregelve magok közt pénzbeli fogadásokat tesznek; azután a' kakast zsinórral lekötve, a' játékot kezdő legény szemei pedig bekötve bizonyos távolságra elvezettetik, itt magára hagyatván a' kezében tartott cséplővel keresi az agyon sujtandó kakast. Ha már a' kakashoz közeledni véli magát, leüt a' földre, 's ha eltalálta, övé a' fogadás dijja, ha nem, köz kacaj támad, és más legény szinte azon szer-tartással folytatja a' játékot. Azon legénynek, ki elejté a' kakast még azon jog (jus) is tulajdonittatik, hogy a' falu tánczhelyén elsőséggel bír, és minden leány nagy becsületnek tartja, ha a' kakaskirálytól (Hahnenkönig) tánczba hivatik-meg. — Ezen ártatlan, de kevésbé durva multság sokkal nemesebb a' kártyajátéknál, melly most bucsú alkalmával cseh országban a' legények közt divatoz, mivel ebből közönségesen veszekedés kerekedik.

Szicher.

J E L E S M O N D A S.

E r é n y.

A' mit embernek keze nyujt, veszendő:

Halhatatlant vár 's keres a' valódi

A' nemes virtus: maga ő magának

Bére, jutalma.

Egy magos hegynek tetejére tette

Templomát, mellynek tele van tövissel

Utja, környékét kifacsart veréjték

Tengere mossá.

Nagy nehézségű, repedett, lecsüggő

Szirtjeit zúgó szelek ostromolják

'S a' tüzes villám ropogó haragja

Döngeti, rázza.

Virág.

Aphorismák Erdélyből. Munkásságunk három legnagyobb ellenséginket kerülteti-el velünk: a' vétket, szükségét és unalmat.

A' bölcsesség az esztelenségnek és csalárdságnak undokságaiból szívja ön tápláló nedvét. ifj. Thoroczky László.

K Ö L T É S Z E T.

M.....hoz.

Valóság-e a' szerelem,

Boldogság-e megvallom:

Csak tűnékeny mint álomkép

Ne légy, ha nyílik karom.

P. Károly.

K Ü L Ö N F É L E.

T o l l - m a g o k. (Folytatás.)

III.

A' szellemi méreg alkalmasint illy formán áll az anyagihoz: unalom = aqua tofana; harag = kéksavany; szerelmi aggság = arsenik; megcsalatott remény = porrá tört gyémánt.

IV.

Midőn „Pestünk hasonlítását“ írnám, véletlenül egy két-emeletű ház előtt álltam, 's azt tetőtől talpig, nem tudom mi fontos minával vizsgálgtam. — „Talán hasonlatosságot keres kegyed?“ kérde egy ismeretlen, 's mi előtt szóhoz hagyta jutni „Lássá kegyed — mondá — ez a' ház egy óriás; a' földszintes helyet lábainak, az első emeletet hasának, a' másodikat pedig fejének veheti“ 's ezzel eltávozott. Különös egy ember gondolám, olyan okos én is voltam; de csak később tudám-meg, hogy földszint kereskedők, az első emeletben egy faluról jött uraság, a' másodikban pedig egy pár tudós lakott.

V.

A' ki figyelemmel vizsgálja, milly rövidde teszi az életet a' tudomány és művészet komoly szigorú gyakorlata, az könnyen kísértetbe jöhet állítani, hogy az nem egyéb finomított — öngyilkosságnál.

VI.

Egy évtized óta nálunk minden a' nemzeti szint, de csak a' szint kívánja felvenni. A' világfi látszathól, a' kereskedő speculatióból; egy másik utánozásból; csak igen kevesen szivből. Így például van nemzeti ruha; pipa és kávéház; szakácskönyv és abc; nemzeti német-magyar és magyar-német hanggyár- és kézmű; de még nemzeti bor is. Még most csak az hibázik, hogy — nemzeti Magyar t lássunk. (Folyt. köv.) Garay.

Furcsa comando. Friant general Egyiptusban táborosztályt comandirozott, mellyben nagy számú tudósok is találkoztak. Midőn az Araboktól megtámadtatott ekkép kiáltá ki parancsát: „La division formera un quarré: les anes et les savans au milieu!“ (A' hadosztály négyseget formáljon; a' szamarak, és tudósok középett legyenek). — Közöséges kaczagás támad erre a' táborban. Az Arabok meg nem foghatják, mit jelenthet illy pontban a' nevetés, 's vissza fordulván futásnak erednek.

Mulattató. 1) M. városának egyik vendégfogadóján ki levén ragasztva a' honni vezért (kalendariom) nagy betűvel ajánló jelentés, kérdi egy német katona-tiszt a' másiktól, kit már magyar nyelvben jártasnak vélt, mit jelentene az. Gondolkozván a' kérdezett, kevés idő vártatva e' magyarázattal viszona: „Das bedeutet so viel, als Ritter von Honni.“ D. P.

2) Valaki az évnek 4 részeit imigy hasonlítá össze: „a' tavasz a' szűzhez, nyár a' szerelme gyümölcsét viselő asszonyhoz, ősz a' szülő asszonyhoz, a' tél pedig takarékos asszonyhoz hasonlít.

Szicher.

Számrejtvény.

Ezen nemét a' rejtvénynek számolás segédelmével fejtjük-meg, p. o.

Minap egy társasági körben szóba jött egy az előbbi napokban történt zálogosdi játék. N. kisasszony dicsekvék, hogy akkor ő annyi csókot kapott, mennyit M. és J. kisasszonyok egyetemen. „Én pedig csak ötten kaptam kevesbet náladnál — mond a' barna szemű heves M. kisassz. — ám de kétszer annyit, mint J.“ — „Van is mit dicsekednetek — közbe vág J. kisassz. bosszúsan — én megelégszem kevesemmel is, ha bár mind kettőtök összes csókjainak ötöd részét teszi is.“ — A' titok-teljes szóvita engem kíváncsivá tett, 's enyelegve kértem a' rejtvény megfejtését. „Éppen semondjuk-meg — lön a' válasz — találja ki kegyed maga.“ — „Mennyi volt tehát a' csókok összes száma?“ — „30.“ — „Hát dijjam mi lesz ha kitalálom?“ — „Egy csók.“ — Én erre kitaláltam; találják ki már most a' szives olvasók is.

Szép Ferencz.

Előbbi rejtvény: Szép nem.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi uri utza 612.